

mod den Land, der gaaer igjennem Communal-loven for Landet. Den Omstændighed, at man ikke der faaer en kongelig Embedsmand sat frem, grunder sig ene og alene paa, at man ingen har i Nærheden. Der kan være Land-districtscommuner, som ere meget smaa, men der kan ogsaa være dem, der ere i den Grad store, at Forretningerne, der foresalde, ere mange Gange større og bethdeligere end i smaa Byer. Ligesaa vist som det altsaa er, at det i mange Tilfælde ikke kan være vanskeligt at bestyre en Communes Anliggender paa Landet, ligesaa vist er det heller ikke meget vanskeligt at bestyre de communale Anliggender i vore meget smaa Byer. Conseqventsen er ikke gennemført; paa Landet vil man lukke Præsten ude, som ganske vist ikke er noget juridisk Medlem, men vil man gaae til Conseqventsen, saa maa man ogsaa lukke Byfogden ude, maastee saaledes, at han kan vælges, hvis man vil vælge ham, det er en anden Ting. Til at stemme ved Valgene til Rigsdagen, ved at stille sig, til Rigsdagen o. s. v., fordres kun 30 Aars Alderen og i det Hele taget Selvstændighed, og det er dog temmelig vigtige Rettigheder der er Tale om; men naar man gaaer ud fra, at Statsborgerne ere modne til at udøve disse, saa vil jeg dog spørge, om det er mere end billigt, at man ogsaa siger, at de ere modne til selv at vælge deres communale Bestillingsmænd. Dernæst er der et andet Punkt, hvortil der er hentydet af en æret foregaaende Taler, men jeg skal udføre Tanken videre. Troer man virkelig, at Byerne have en saa særdeles stor Garanti for, at deres Anliggender blive saa ganske mageløst godt bestyrede af en Embedsmand, som første Gang, han faaer et saadant Embede, ganske sikkert dumper ned i de communale Forhold aldeles ukjendt med dem? Jeg mener, at Borgerne i en By, som leve der omtrent hele deres Liv, dog faae en ganske anden Anstuelse om Byens Lære, end den Embedsmand, som fra første Færd af er aldeles ukjendt med Forholdene; men han falder strax ned, udfyret med en langt større Myndighed, end de meest fremragende Mænd i Byen have. Jeg har tænkt mig som en Indvending, og den høiagtede Indenrigsminister er ogsaa fremkommen med den, at man maatte

sammenligne Forholdet med det, der findes i Kjøbenhavn. Ja, en saadan Indvending har jeg ogsaa fundet, men jeg maa tilstaae, at jeg unægtelig er kommen til et ganske andet Resultat. I Kjøbenhavn er ganske vist Overpræsidenten en kongelig Embedsmand, men for det Første staaer han ved Siden af 4 Borgemeistre og 4 Raadmænd, og dernæst er han, hvad man ikke maa tabe af Syn, foruden at være første Medlem af Communalbestyrelsen, tillige Overøvrighed; man har her sammensmeltet to Personer i een. Altsaa naar der er Tale om at sammensmelte to Personer i een, saa sparer man aabenbart den ene; istedetfor at have to Personer, en Overøvrighed og en Overpræsident, har man kun een, og det kan meget godt være, at dette har været en bethdelig Factor dengang ved Communalbestyrelsens Sammensætning; men hvorledes man vil raisonnere eller ikke, saa er dog saa meget klart, at den Myndighed, Landets Borgere have haft for et Aarhundrede siden, og den Myndighed, man endnu har i det uaflystændige Slesvig, kan man ikke forudsætte, at vi Andre ikke nu kunne taale at have. Der er en mærkværdig Mødsætning mellem de forelagte communale Loves Præmisser og Indhold. Den høiagtede Indenrigsminister fremhævede netop, at Borgerne i Byerne ere meget mere udviklede end Deboerne paa Landet. Han siger i Præmisserne til det næste Lovudkast paa Dagsordenen — med den høitærede Formands Tilladelse vil jeg oplæse et Par Linier — „I Kjøbstæderne, hvorfra siden Middelalderen det communale Liv er udgaaet, og hvor, efterhaanden som dette Liv har udviklet sig, Interessen for Communes Anliggender tilligemed Borgernes Indsigt og Ævne til selv at styre disse er voget, vil man i Reglen med Lethed træffe Mænd“ — man vil altsaa ikke alene „træffe“ saadanne, men man vil „i Reglen med Lethed“ træffe dem — „udrustede med den fornødne Omgigtighed til uden Mellemkomst af en høiere communal Instans at varetage samtlige den paagældende Kjøbstads communale Interesser“. Denne Tanke er ganske sikkert ikke gennemført i det foreliggende Lovforslag; den er saa vidt udtalt, at der maa være tænkt paa, at Byerne selv kunne vælge deres Øvrighed. Den høiagtede Mini-